

§ 7

Tertialrapport 1 2014 Utbildningsnämnden

Beslut

1. Tertialrapport 1 2014 per den 30 april godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden fastställer förändrade årsmål för indikatorer.
3. Utbildningsnämnden upphäver beslutet om nedre gräns för tilläggsbelopp.
4. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om fortsatta medel för ytterstadsprojekt vid Rinkebyskolan, 1,8 mnkr.
5. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner föreslagen budgetjustering om 53,9 mnkr som gäller minskade statsbidrag för maxtaxa och kvalitets-höjande åtgärder samt ökade intäkter för statsbidrag för barnomsorg på obekvämt arbetstid.
6. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner omslutningsförändringar om 57,7 mnkr.
7. Omedelbar justering.

Ärendet

Förvaltning redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 9 maj 2014, dnr 1.2.2-4825/2014.

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden i huvudsak kommer att uppnå angivna mål och i hög grad bidra till att kommunfullmäktiges mål för stadens verksamheter uppnås. Så här långt kan inga större verksamhetsmässiga avvikelser konstateras. De i verksamhetsplanen angivna uppdragen och aktiviteterna genomförs som planerat och en mängd insatser pågår, som anknyter till de av nämnden prioriterade områdena Alla barns och ungdomars lärande, kunskapsutveckling och resultat, Kompetensförsörjning, Skolutbyggnad, Samverkan och samarbete samt Ekonomi och effektivitet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ledningsstaben i samverkan med samtliga avdelningar.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Tertialrapport 1 2014 per den 30 april godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden fastställer förändrade årsmål för indikatorer.
3. Utbildningsnämnden upphäver beslutet om nedre gräns för tilläggsbelopp.

4. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om fortsatta medel för ytterstadsprojekt vid Rinkebyskolan, 1,8 mnkr.
5. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner föreslagen budgetjustering om 53,9 mnkr som gäller minskade statsbidrag för maxtaxa och kvalitetshöjande åtgärder samt ökade intäkter för statsbidrag för barnomsorg på obekvämt arbetstid.
6. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner omslutningsförändringar om 57,7 mnkr.
7. Omedelbar justering.

Yrkande

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Vice ordföranden Jan Valeskog (S) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall till detta.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med hennes yrkande.

Reservation

Jan Valeskog m.fl. (S) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

att godkänna förvaltningens förslag till beslut.

att därutöver anföra följande:

Rapporten visar att Stockholm skolor står för stora utmaningar de närmaste åren. Lärarbristen kommer att öka de närmaste åren, mycket på grund av regeringens totala misslyckande att förstärka intresset för läraryrket. Ledande politiker, inte minst skolministern själv, har under många år förtalat och nedvärderat skolorna i Sverige vilket sannolikt starkt bidragit till att avskräcka många ungdomar från att välja läraryrket. Nu skördar vi konsekvenserna av denna politik och ser åren framför oss med en stor lärarbrist. Att antalet sökanden nu ökar är förvisso glädjande men främsta orsaken till detta är regeringens generella nedskärningar på högskolor och universitet, vilket inneburit att i princip samtliga högskoleutbildningar plötsligt har fått många sökanden och långa köer. Regeringens politik idag innebär att många ungdomar inte får studera på universitet fastän många ungdomar vill detta.

Det är bra att en strategi för kompetensförsörjning kommer att föreläggas utbildningsnämnden, i detta kommer självklart karriärtjänsterna vara en viktig resurs. Här är det mycket trist att konstatera att både regeringen (utbildningsministern) och

kommunledningen (skolborgarrådet) i Stockholm *inte* ser karriärtjänsterna som ett sätt att utveckla undervisningen utan endast är fråga om ett lönepåslag med syfte att öka lönespridningen. Vi ser självklart att dessa tjänster också skall omfatta uppgifter som innebär en förstärkning och utveckling av det lokala pedagogiska arbetet på skolorna.

Utöver kompetensfrågorna är lokalförsörjningen ett akut område där majoriteten har misslyckats i sin skolpolitik i Stockholm. Redan idag får många små barn åka allt längre sträckor för att få en skolplats. Åren framöver kommer läget bli än mer allvarligt då befolkningen ökar mycket kraftigt samtidigt som planeringen för ny- och ombyggnader av skolor haltar. År 2022 kommer gapet vara mellan 3500- 6000 barn, då skolplaner helt saknas. Ett uttryck för det allvarliga läget är också att klasstorlekarna har ökat väsentligt i Stockholm de senaste åren med följd av generellt sämre utbildningssituation, med färre behöriga till gymnasiet, större kvalitetskillnader mellan skolorna och färre godkända på gymnasierna. Att meritvärdena något har ökat ett enstaka år är i bästa fall ett positivt tecken men kan också vara, vilket revisorerna konstaterat, tyvärr ej ett tecken på ett trendbrott.

Indikatorerna som redovisas är generellt sett ofta mycket lågt satta, vilket i praktiken är ett uttryck för majoritetens låga ambitioner för skolan i Stockholm. Trots det är utfallet för många indikatorer inte ens uppfyllda, inte minst i brukarenkäterna. Endast 57 % av eleverna i årskurs 5 kan arbeta i lugn och ro på lektionerna, endast 46 % i årskurs 8 och endast 55 % på gymnasiet. Skolorna i Stockholm visar generellt sett på stora underskott, även skolor som är välfyllda. Detta visar på att ekonomistyrningen inte fungerar i stadens stora utbildningsförvaltning. Organisationen är troligtvis alltför stor och ineffektiv och behöver därför ses över.

Särskilt uttalande

Lotta Edholm m.fl. (FP), Markus Nordström m.fl. (M), Linnea Cedergren (C) och Ella Bohlin (KD) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Tertialrapport 1 visar att utbildningsnämndens verksamheter utvecklas i positiv riktning och att förutsättningarna är goda för att detta ska fortgå. Kunskapsresultaten har på de allra flesta punkter höjts både i grund- och gymnasieskolan sedan 2006. Det visar att vi är på rätt väg. Ett fortsatt kunskapsfokus i skolan, ett gediget arbete för trygghet och studiero och lärare som ges tid och förutsättningar att göra skillnad är naturligtvis avgörande för att resultaten ska kunna fortsätta att stiga.

Brugarundersökningar i grund- och gymnasieskolan genomförs varje år. Tjugo frågor har ställts inom områdena kunskap, trygghet och trivsel, inflytande och nöjdhet.

Brugarundersökningarna är ett bra instrument för att kunna mäta hur elevers upplevelse av sin skola utvecklas över tid, förbättra informationsunderlaget inför skolvalet samt för att varje skola ska kunna utveckla kvaliteten ännu mer i sin verksamhet.

Generellt sett är eleverna i Stockholms stads skolor nöjda med både sin skola och lärarna. 9 av 10 elever i årkurs 2 och 5 anser att deras lärare är bra på att undervisa och att de får hjälp när de behöver det. Klart över 7 av 10 elever i samtliga årskurser uppger att de är nöjda eller mycket nöjda med sin skola. Resultaten i brugarundersökningarna ligger dock på en lägre nivå i år än 2013. Det är av stor vikt att utfallet av brugarundersökningarna nu analyseras noggrant så att de kan leda till att rätt insatser kan göras för att höja resultaten, både på verksamhetsnivå och i staden som helhet.

Vi är övertygade om att skolor som bedriver ett gediget värdegrundsarbete och ett väl integrerat arbete för trygghet och studiero också kan skapa en god och trygg lärmiljö för eleverna, där eleverna känner sig trygga och involverade i undervisningen. En förutsättning för att detta ska lyckas är att alla föräldrar är medvetna om vad skolan gör och att föräldrar kan vara aktivt deltagande i skolans viktiga arbete. En god samverkan mellan hem och skola är viktigt för att arbetet för trygghet och studiero ska lyckas.

Tidigare i våras la nämnden en gemensam skrivelse om skolmaten i Stockholms kommunala skolor. Elevernas synpunkter på maten och på måltidsupplevelsen är värdefulla delar i att fortsätta utveckla skolmåltiden. Frågeställningar som rör i vilken utsträckning eleverna uppskattar skolmaten ska framöver behandlas i de elevenkäter som staden genomför. Frågor om detta kommer att ställas för första gången i brugarundersökningarna 2015. Det kommer att bli ett tydligare verktyg för att fortsätta att lyfta skolmåltidens viktiga roll i Stockholms skolor.

Stockholm växer kraftigt och staden har höjt sina ambitioner för bostadsbyggande för att möta den starka inflyttningen. Det är stadens ansvar att klara av att ta emot stora årskullar i en växande stad och hitta bra lösningar i områden där elevantalet ökar. Ett tiotal tillkommande skolor är nu beslutade och ännu fler behöver tillkomma. Vi vill understryka vikten av att utbildningsförvaltningen tillsammans med övriga berörda förvaltningar och bolag fortsätter att sätta skolbyggnadsfrågorna högt upp på agendan. En mycket tät

samverkan för att finna de bästa lösningarna är av stor vikt. En bra skolgång för alla elever är och kommer att förbli vår högsta prioritet.

Särskilt uttalande

Per Olsson m.fl. (MP) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

2013 redovisade varannan grundskola röda siffror vid årets slut och fler än varannan grundskola har fått låta personal gå. De ekonomiska resultaten ser nu bättre ut vid inestående års första tertialrapport än de gjorde vid samma tidpunkt föregående år. Det är naturligtvis bra att ekonomin är mer i ordning, men vi saknar fortfarande ett resonemang kring vilka konsekvenser detta ger på skolorna och för eleverna. Exempelvis vet vi att elevhälsan är ansträngd och andelen elever per skolsköterska eller skolpsykolog har ökat avsevärt sen 2010. Elevhälsan nämns inte i tertialrapporten, förutom i samband med att avdelningen för lärande och elevhälsa ska se över sin prissättning till hösten 2014. Frågan är öppen; Kommer det bli dyrare eller billigare för skolan att garantera sina elever en fungerande elevhälsa? Stockholms barn och unga behöver en mer tillgänglig elevhälsa.

Gymnasieskolornas ekonomi är fortsatt oroande också i denna tertialrapport. Det är uppenbart något som inte fungerar optimalt när programpengen bestäms inom KSL och sedan ska sippra ned genom den kommunala budgeten och till slut till skolorna. Det är ett svåröverskådligt och icke-transparent system som därmed också är svårt att föreslå förändringar kring. Men förändringar behövs, för resurserna som tillslut hamnar på skolorna räcker inte till.

Efter skolinspektionens rapport till staden hade vi också förväntat oss att satsningar planerades inom de områden där brister än en gång påtalats, exempelvis inom modersmålsstöd.

Särskilt uttalande

Marina Gunnmo Grönros m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Vi saknar en mer djupgående analys av samspelet mellan de mål och resultat som tertialrapporten tar utgångspunkt i. Vi saknar en problematisering av vilken bild tertialrapporten ger av huvudmannens perspektiv på skolans huvuduppgift.

Vi utgår ifrån att målen avser att sända signaler till chefer och personal vid stadens skolor och att målen uttrycker vilka förväntningar som möter eleverna. I Stockholm är en sådan

signal att alla elever inte kommer att nå målen för sin utbildning. Det är också uppenbart att det inte är huvudmannens ambition att alla elever ska få det stöd som krävs för att de ska kunna nå målen.

Vi utesluter inte att en förklaring till skolans problem är att de mål som ska styra skolan förvandlats till ord utan betydelse.

Under 3.1.1 anges att målet; Alla elever i stadens skolor utvecklas och når målen för sin utbildning, uppfylls helt. Av rapporten framgår att så inte är fallet. Många elever i Stockholms skolor får inte den valfrihet i livet som uppnådda utbildningsmål ger.